Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
LAILY MEDINA
přednesené dne 5. září 2024[1]

Věc C-233/23

Alphabet Inc.,
Google LLC,
Google Italy Srl
proti
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato,
za účasti:
Enel X Italia Srl,
Enel X Way Srl

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podala Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie)]

„Řízení o předběžné otázce – Hospodářská soutěž – Článek 102 SFEU – Zneužití dominantního postavení – Digitální trhy – Odmítnutí dominantního podniku poskytnout jinému podniku přístup k platformě nebo digitální infrastruktuře – Podmínky Bronner – Použitelnost – Objektivní odůvodnění – Nezbytnost vytvoření softwarové šablony dominantním podnikem – Omezení z hlediska času i zdrojů – Podmínky – Vymezení navazujícího nebo sousedního trhu“

I. Úvod

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 102 SFEU.

2. Tuto žádost podala Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) v řízení vedeném mezi společnostmi Alphabet Inc., Google LLC a Google Italy Srl na jedné straně[2] a Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato na straně druhé[3]. Předmětem tohoto řízení je platnost rozhodnutí, kterým AGCM konstatoval, že se společnost Google dopustila zneužití svého dominantního postavení na trhu, a to zejména tím, že nezajistila kompatibilitu své aplikace Android Auto s jinou aplikací vyvinutou společností Enel X Italia Srl[4] pro služby spojené s dobíjením elektromobilů.

[1] – Původní jazyk: angličtina.

[2] – Google Italy Srl je italskou dceřinou společností společnosti Google LLC, přičemž vlastníkem společnosti Google LLC je Alphabet Inc. Pro zjednodušení budu tyto tři podniky, které jsou žalobkyněmi v původním řízení, označovat společně jako „Google“.

[3] – Italský Úřad pro hospodářskou soutěž a trh (dále jen „AGCM“).

[4] – Dále jen „Enel X“.

3. Stejně jako ve většině případů týkajících se článku 102 SFEU bude i v tomto případě úkolem Soudního dvora, který bude zasedat ve velkém senátu, najít onu tenkou – a často kontroverzní – hranici mezi legitimními a nelegitimními prostředky vedení hospodářské soutěže uplatňovanými dominantními podniky. Za tímto účelem a vzhledem k tomu, že projednávaná věc vyvstala v kontextu současného vývoje digitálních trhů, bude Soudní dvůr nucen pečlivě zvažovat potřebu zachovat tyto trhy otevřené, ale současně chránit potřebnou motivaci podniků k podpoře inovací.

4. Tato otázka je obzvláště citlivá ve světle skutečnosti, že se v projednávané věci žádost o přístup týká platformy, která je navržena a určena k tomu, aby byla podporována aplikacemi vyvinutými třetími stranami, jejichž účelem je poskytovat služby do automobilu určené pro bezpečné a klidnější řízení. První otázkou, kterou se Soudní dvůr bude muset zabývat, je tedy otázka, zda se na projednávanou věc vztahuje tradiční judikatura použitelná na odmítnutí přístupu dominantním podnikem – konkrétně rozsudek Bronner[5] – která podle samotného Soudního dvora usiluje o nastolení spravedlivé rovnováhy mezi faktory týkajícími se hospodářské soutěže a motivací.

5. V projednávané věci navíc zajištění interoperability aplikací třetích osob se systémem Android Auto vyžaduje, aby byl společností Google nejprve vyvinut softwarový model známý jako šablona, což ve svém důsledku vyžaduje, aby Google vynaložila za tímto účelem vlastní finanční a lidské zdroje. Soudní dvůr tedy bude muset zaujmout stanovisko k tomu, zda povinnosti přístupu, ve smyslu interoperability, vyžadují aktivní chování na straně dominantních podniků, jako je například vývoj nezbytného softwaru. Pokud dojde Soudní dvůr ve vztahu k této otázce ke kladnému závěru, bude rovněž nucen určit meze těchto povinností a podmínky použitelné v situaci tohoto druhu.

6. Konečně je třeba mít na paměti, že rozhodnutí v projednávané věci bude vydáno v návaznosti na vstup v platnost nařízení o digitálních trzích (dále jen „DMA“)[6], což nevyhnutelně vyvolává otázku, v této právní oblasti zcela běžnou, zda by nebyl legitimnější takový postup, kdy by interoperabilita byla řešena legislativními prostředky, nikoli sankcemi vycházejícími z ustanovení Smlouvy upravujícími hospodářskou soutěž, jak opakovaně namítá Google.

II. Skutkové okolnosti a řízení

7. Společnost Google je původcem a vývojářem operačního systému Android OS, operačního systému s otevřeným zdrojovým kódem pro mobilní zařízení Android. Tento systém může kdokoli zdarma získat a upravovat bez povolení.

8. V roce 2015 spustila společnost Google systém Android Auto, aplikaci pro mobilní zařízení s operačním systémem Android. Tento systém umožňuje uživatelům přístup k některým aplikacím v jejich chytrých telefonech prostřednictvím vestavěné obrazovky v automobilu. Za účelem zajištění interoperability jednotlivých aplikací se systémem Android Auto a ve snaze vyhnout se nutnosti provádění zdlouhavých a nákladných individuálních testů připravuje Google řešení pro celé kategorie aplikací v podobě šablon. Tyto šablony umožňují vývojářům třetích stran vytvářet verze svých vlastních aplikací kompatibilní se systémem Android Auto. Na konci roku 2018 byly tyto šablony k dispozici pouze pro mediální aplikace a aplikace pro zasílání zpráv.

[5] – Rozsudek ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569) (dále jen „rozsudek Bronner“ nebo „podmínky Bronner“).

[6] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925 ze dne 14. září 2022 o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví a o změně směrnic (EU) 2019/1937 a (EU) 2020/1828 (nařízení o digitálních trzích) (Úř. věst. 2022, L 265, s. 1).

Google rovněž vyvinula kompatibilní verze vlastních mapových a navigačních aplikací – a sice Google Maps a Waze – a v některých případech umožnila, aby byly vyvinuty personalizované aplikace, pokud neexistovala výchozí šablona.

9. Společnost Enel X poskytuje služby nabíjení elektromobilů. Je rovněž součástí skupiny Enel, která provozuje více než 60 % nabíjecích stanic dostupných v Itálii. V květnu 2018 spustila Enel X aplikaci JuicePass, která nabízí řadu funkcí pro nabíjení elektromobilů. Tato aplikace zejména umožňuje uživatelům: i) vyhledávat nabíjecí stanice na mapě a rezervovat je; ii) přenášet vyhledávání do Google Maps, aby bylo možné navigovat k vybrané nabíjecí stanici, a iii) zahájit, zastavit a sledovat nabíjení a související platby. JuicePass je k dispozici pro uživatele chytrých telefonů se systémem Android a lze ji stáhnout z Google Play.

10. V září 2018 požádala společnost Enel X společnost Google, aby učinila JuicePass kompatibilní se systémem Android Auto. Společnost Google však tuto možnost odmítla a uvedla, že vzhledem k neexistenci konkrétní šablony jsou jedinými aplikacemi třetích stran kompatibilními se systémem Android Auto mediální aplikace a aplikace pro zasílání zpráv. V návaznosti na druhou žádost společnosti Enel X v prosinci 2018 odůvodnila Google své odmítnutí bezpečnostními důvody a potřebou racionálně rozdělit zdroje potřebné pro vytvoření nové šablony.

11. Dne 12. února 2019 předložila společnost Enel X u AGCM zprávu, v níž uvedla, že jednání společnosti Google představuje porušení článku 102 SFEU. V mezidobí, tedy poté, co AGCM zahájil řízení, zveřejnila Google šablonu pro navrhování beta (experimentálních) aplikací pro nabíjení elektromobilů kompatibilních se systémem Android Auto. AGCM byl však toho názoru, že není jisté, zda by tato verze byla dostatečná k tomu, aby umožnila začlenění všech podstatných funkcí aplikace JuicePass do systému Android Auto.

12. V rozhodnutí ze dne 27. dubna 2021 prohlásil AGCM, že jednání společnosti Google, které podle názoru tohoto úřadu spočívalo v bránění a odkládání zveřejnění aplikace JuicePass na platformě Android Auto, představuje zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU.

13. AGCM měl konkrétně za to, že systém Android Auto je pro vývojáře aplikací, které jsou určeny pro řidiče, nezbytným produktem. Umožňuje uživatelský zážitek, ve smyslu snadného používání a bezpečnosti silničního provozu, který je jakožto technologické řešení interoperability mobilních aplikací s infozábavními systémy automobilů jedinečný. Kromě toho AGCM uvedl, že Google chtěla svým jednáním zvýhodnit vlastní aplikaci Google Maps na úkor jiných aplikací, které by jí mohly konkurovat, například pokud jde o služby týkající se elektrického nabíjení, jako tomu bylo v případě JuicePass. Konečně měl AGCM za to, že jednání společnosti Google mělo po dobu více než dvou let škodlivé účinky na trh, které spočívaly v omezení volby spotřebitelů, aniž by byl takový účinek, podle názoru tohoto úřadu, jakkoli objektivně odůvodněn.

14. Ve světle těchto zjištění nařídil AGCM společnosti Google, aby zveřejnila konečnou verzi šablony pro vývoj aplikací pro elektrické nabíjení a aby začlenila veškeré funkce, které Enel X označila za nezbytné pro zajištění plné kompatibility aplikace JuicePass se systémem Android Auto. Dále AGCM uložil společnosti Google pokutu ve výši 102 084 433,91 eura.

15. Google nejprve napadla rozhodnutí AGCM u Tribunale amministrativo regionale del Lazio (regionální správní soud pro Lazio, Itálie), který žalobu v plném rozsahu zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala poté Google odvolání u Consiglio di Stato (Státní rada), která je předkládajícím soudem v projednávané věci.

16. V řízení u Consiglio di Stato (Státní rada) tvrdí Google, že AGCM neprovedl řádnou analýzu podmínek pro posouzení, zda je odmítnutí přístupu zneužívající, jak vyplývají z judikatury Soudního dvora. Odkazuje především na rozsudek Tribunálu ve věci Microsoft[7]. Google rovněž kritizuje AGCM z toho důvodu, že v napadeném rozhodnutí neurčil relevantní navazující trh a dominantní postavení společnosti Google na tomto trhu. AGCM a Enel X tyto argumenty odmítají a v zásadě se dovolávají odůvodnění rozhodnutí napadeného v projednávané věci.

17. Consiglio di Stato (Státní rada) má za to, že pro vydání rozhodnutí v projednávané věci je nezbytné získat určitá vodítka k výkladu článku 102 SFEU, a zejména k podmínkám Bronner, které se uplatňují na odmítnutí přístupu k infrastruktuře dominantního podniku. Podle těchto podmínek bude takové odmítnutí považováno za zneužívající chování, pokud i) se žádost o přístup týká výrobku nebo služby nezbytných pro výkon hospodářské činnosti na sousedním trhu; ii) toto odmítnutí může vyloučit veškerou hospodářskou soutěž na tomto trhu a iii) toto odmítnutí nelze objektivně odůvodnit. Consiglio di Stato (Státní rada) má v podstatě pochybnosti, zda specifické aspekty fungování digitálních trhů odůvodňují v takovém případě, jako je věc v původním řízení, odchýlení se od těchto podmínek, nebo alespoň jejich pružný výklad. Má rovněž pochybnosti o tom, jakým způsobem by měly orgány pro hospodářskou soutěž v takovém případě relevantní trhy vymezit.

18. Za těchto okolností se Consiglio di Stato (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být ve smyslu článku 102 SFEU požadavek nezbytnosti výrobku, na který se vztahuje odmítnutí dodávek, vykládán v tom smyslu, že přístup musí být nezbytný pro výkon určité činnosti na sousedním trhu, anebo postačí, že přístup je nezbytný pro pohodlnější využívání výrobků nebo služeb nabízených podnikem, který o přístup žádá, zejména pokud výrobek, na který se vztahuje odmítnutí dodávek, má v zásadě funkci usnadnit a zpohodlnit využívání již existujících výrobků nebo služeb?

2) Lze v souvislosti s jednáním, které je kvalifikováno jako odmítnutí dodávek, konstatovat zneužívání ve smyslu článku 102 SFEU, a to v kontextu, v němž navzdory neexistenci přístupu k požadovanému výrobku i) podnik, který požádal o přístup k požadovanému výrobku, již na trhu působil a po celou dobu údajného zneužívání na trhu dále rostl, a ii) na trhu nadále působily jiné hospodářské subjekty, které si s podnikem, který požádal o přístup k výrobku, konkurují?

3) Musí být článek 102 SFEU v případě zneužití spočívajícího v odmítnutí přístupu k údajně nezbytnému výrobku nebo službě vykládán v tom smyslu, že neexistence výrobku nebo služby v době žádosti o jejich poskytnutí musí být zohledněna jako objektivní důvod pro samotné odmítnutí, anebo musí být orgán pro hospodářskou soutěž alespoň povinen na základě objektivních faktorů provést analýzu času, který dominantní podnik potřebuje k vývoji výrobku nebo služby, k nimž je požadován přístup, anebo je naopak dominantní podnik povinen s ohledem na odpovědnost, kterou nese na trhu, informovat žadatele o načasování potřebném k vývoji výrobku?

[7] – Viz zejména rozsudek ze dne 17. září 2007, Microsoft v. Komise (T-201/04, EU:T:2007:289) (dále jen „rozsudek Microsoft“).

4) Musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že dominantní podnik, který má kontrolu nad digitální platformou, může být povinen upravit své výrobky nebo vyvinout nové, aby umožnil přístup k těmto výrobkům těm, kteří o to požádají? Je v takovém případě dominantní podnik povinen zohlednit obecné potřeby trhu nebo potřeby jednotlivého podniku, který žádá o přístup k údajně nezbytnému vstupu, nebo alespoň s ohledem na zvláštní odpovědnost, kterou na trhu nese, předem stanovit objektivní kritéria pro posouzení žádostí, které mu byly předloženy, a pro stanovení pořadí jejich priority?

5) Musí být článek 102 SFEU v souvislosti se zneužitím spočívajícím v odepření přístupu k údajně nezbytnému výrobku nebo službě vykládán v tom smyslu, že orgán pro hospodářskou soutěž je povinen předem vymezit a určit relevantní navazující trh dotčený zneužitím, a může být tento trh rovněž pouze potenciální?“

19. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla doručena kanceláři Soudního dvora dne 13. dubna 2023. Písemná vyjádření předložili italská vláda, řecká vláda, Evropská komise a účastníci původního řízení. Dne 23. dubna 2024 se konalo jednání, jehož se zúčastnil rovněž Kontrolní úřad EFTA (European Free Trade Association – Evropské sdružení volného obchodu).

III. Posouzení

20. Předběžnými otázkami položenými Soudnímu dvoru žádá Consiglio di Stato (Státní rada) o objasnění výkladu článku 102 SFEU, a zejména judikatury Soudního dvora použitelné na případy, kdy dominantní podnik odmítne poskytnout přístup ke své vlastní infrastruktuře jinému podniku, který působí na sousedním trhu. Consiglio di Stato (Státní rada) klade tyto otázky ve vztahu ke specifickým aspektům, které podle tohoto soudu charakterizují fungování digitálních trhů.

21. Konkrétně se Consiglio di Stato (Státní rada) nejprve ptá, zda je třeba s ohledem na funkci systému Android Auto a na současný vývoj digitálních trhů považovat podmínku nezbytnosti infrastruktury, k níž je požadován přístup, za splněnou, pokud tento přístup není pro sousední trh nezbytně nutný, ale přesto umožňuje pohodlnější využívání výrobků nebo služeb na tomto trhu z hlediska bezpečnosti silničního provozu a klidnějšího řízení.

22. Zadruhé se Consiglio di Stato (Státní rada) ptá, zda lze odmítnutí poskytnout přístup považovat podle podmínek Bronner za zneužívání ze strany dominantního podniku, pokud žádající podnik, jakož i další hospodářské subjekty nadále působí a rostou na sousedním trhu, a to i navzdory neposkytnutí tohoto přístupu.

23. Zatřetí se Consiglio di Stato (Státní rada) v podstatě táže, zda neexistence prvku nezbytného pro umožnění požadovaného přístupu – například neexistence softwarové šablony – představuje objektivní důvod pro odmítnutí ze strany dominantního podniku. Alternativně se tento soud ptá, zda je orgán pro hospodářskou soutěž povinen na základě objektivních kritérií analyzovat dobu potřebnou k vývoji tohoto prvku, nebo zda je na dominantním podniku, aby s ohledem na svou zvláštní odpovědnost na trhu o této době informoval žadatele.

24. Začtvrté se Consiglio di Stato (Státní rada) ptá, zda článek 102 SFEU ukládá dominantnímu podniku, který má kontrolu nad digitální platformou, aby v případě, když obdrží žádosti o přístup, upravil svůj vlastní výrobek tak, aby tento přístup umožnil. V tomto ohledu se předkládající soud ptá, zda má dominantní podnik s ohledem na své postavení na trhu

upřednostňovat obecné potřeby trhu nebo potřeby žadatele a zda by měl tento podnik stanovit předem definovaná objektivní kritéria pro posouzení žádostí o přístup a stanovení pořadí jejich priority.

25. Zapáté se Consiglio di Stato (Státní rada) snaží zjistit, zda musí být článek 102 SFEU v souvislosti se zneužívajícím chování spočívajícím v odepření přístupu k údajně nezbytnému výrobku vykládán v tom smyslu, že orgán pro hospodářskou soutěž je povinen předem konkrétně vymezit relevantní navazující trh dotčený zneužívajícím chováním.

26. V následujících bodech tohoto stanoviska se budu nejprve a především zabývat tím, zda je nutné podmínky stanovené Soudním dvorem v rozsudku Bronner považovat za použitelné na takovou věc, o jakou se jedná v původním řízení. I když tato otázka nespadá do konkrétního předmětu žádné z předběžných otázek, jedná se o hlavní pochybnost vyjádřenou předkládajícím soudem v předkládacím usnesení. Jde rovněž o základní premisu, z níž vycházejí první dvě položené předběžné otázky, což je důvod, proč se mezi účastníky řízení rozvinula ohledně tohoto bodu v řízení před Soudním dvorem rozsáhlá diskuse. Ve světle tohoto posouzení se budu následně zabývat otázkami položenými předkládajícím soudem, přičemž analyzuju nejprve první a druhou otázku společně, a poté třetí a čtvrtou otázku společně. Pátou otázku budu posuzovat samostatně.

A. K použitelnosti podmínek Bronner. K první a druhé otázce

27. Článek 102 SFEU zakazuje, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, a prohlašuje takové zneužívání za neslučitelné s vnitřním trhem, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy [8]. To může za určitých okolností zahrnovat i případy, kdy dominantní podnik odmítne obchodovat s jiným podnikem, resp. konkrétně, kdy dominantní podnik odmítne poskytnout přístup k vlastnímu výrobku, službě nebo infrastruktuře jinému podniku, který působí na sousedním trhu [9].

28. Jak již bylo uvedeno, případy týkající se odmítnutí dominantního podniku obchodovat s jiným podnikem nebo poskytnout přístup jsou tradičně posuzovány ve světle soudní doktríny formulované Soudním dvorem v rozsudku Bronner [10]. Podle tohoto rozsudku musí být splněny tři podmínky, aby bylo možno konstatovat zneužívající chování podle článku 102 SFEU. Tyto podmínky vyžadují, zaprvé aby se požadovaný přístup týkal výrobku nebo služby, které jsou nezbytné pro výkon hospodářské činnosti na sousedním trhu; zadruhé aby odmítnutí ze strany dominantního podniku bylo způsobilé vyloučit veškerou hospodářskou soutěž na tomto trhu a zatřetí aby odmítnutí nemohlo být objektivně odůvodněno [11].

[8] – Rozsudek ze dne 25. března 2021, Slovak Telekom v. Komise (C-165/19 P, EU:C:2021:239, bod 40) (dále jen „rozsudek Slovak Telekom“).

[9] – Pokud jde o komplexní vysvětlení právních a ekonomických důvodů odmítnutí obchodovat, viz O'Donoghue, R. KC a Padilla, J., *The Law and Economics of Article 102 TFEU*, Bloomsbury, 2020, s. 509 a násl.

[10] – Rozsudek Bronner, bod 41. Viz též rozsudek ze dne 29. dubna 2004, IMS Health (C-418/01, EU:C:2004:257); rozsudek ze dne 17. února 2011, TeliaSonera Sverige (C-52/09, EU:C:2011:83); rozsudek ze dne 10. července 2014, Telefónica a Telefónica de España v. Komise (C-295/12 P, EU:C:2014:2062); rozsudek Slovak Telekom; rozsudek ze dne 25. března 2021, Deutsche Telekom v. Komise (C-152/19 P, EU:C:2021:238); rozsudek ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další (C-377/20, EU:C:2022:379); a rozsudek ze dne 12. ledna 2023, Lietuvos geležinkeliai v. Komise (C-42/21 P, EU:C:2023:12; dále jen „rozsudek Baltic Rail“).

[11] – První a druhá citovaná podmínka jsou někdy uváděny v opačném pořadí.

29. Důvody, z nichž vychází kvalifikace odmítnutí přístupu jako zneužívajícího chování, se poprvé zabýval generální advokát F. G. Jacobs, a to právě ve svém stanovisku ve věci Bronner [12]. Jeho právní analýza je i po více než dvou desetiletích od svého zveřejnění stále citována zásadními právními texty týkajícími se této problematiky, zejména pro ilustraci toho, že ukládání povinností přístupu dominantním podnikům podle článku 102 SFEU by mělo být i nadále důsledně restriktivní [13].

30. Ve svém stanovisku generální advokát F. G. Jacobs prohlásil, že právo zvolit si své smluvní partnery a svobodně nakládat se svým majetkem jsou zásady všeobecně zakotvené v právních systémech členských států, které mají někdy ústavní povahu. Zásahy do těchto práv vyžadují, aby byly pečlivě odůvodněné [14]. Podle jeho názoru je navíc z dlouhodobého hlediska obecně příznivé pro hospodářskou soutěž a v zájmu spotřebitelů umožnit dominantnímu podniku, aby si vyhradil pro vlastní využití prospěch, kterého dosáhl vlastními významnými investicemi. Jinak by tento podnik neměl dostatečnou motivaci k tomu, aby pokračoval ve vývoji účinných výrobků nebo služeb [15]. Naproti tomu generální advokát F. G. Jacobs rovněž poukázal na to, že odmítnutí přístupu by mohlo v některých případech znamenat vyloučení nebo podstatné omezení hospodářské soutěže v neprospěch spotřebitelů, a to jak v krátkodobém, tak v dlouhodobém horizontu [16].

31. Podotýkám, že Soudní dvůr se ve své judikatuře výslovně ztotožnil s argumentací uvedenou generálním advokátem F. G. Jacobsem, a to v rozsudku Slovak Telecom, v němž prohlásil, že nucení dominantního podniku k poskytnutí přístupu obzvláště zasahuje do smluvní svobody a práva na vlastnictví tohoto podniku. Z tohoto důvodu dominantní podniky musí mít v zásadě možnost odmítnout přístup k výrobku, službě nebo infrastruktuře, které tyto podniky vytvořily pro vlastní potřeby [17]. Tyto dominantní podniky by ostatně byly méně ochotny investovat do účinných výrobků nebo infrastruktur, pokud by mohly být nuceny, pouze na žádost svých konkurentů, sdílet s nimi zisky plynoucí z jejich vlastních investic [18].

32. Z výše uvedeného vyplývá, že posouzení věci týkající se odmítnutí přístupu dominantním podnikem podle článku 102 SFEU se v konečném důsledku opírá o křehkou rovnováhu mezi zájmem soutěžitelů a spotřebitelů na řádném rozvoji sousedního trhu a plodné hospodářské soutěži na něm na jedné straně a respektováním smluvní svobody dominantního podniku a jeho práva na vlastnictví jako způsobu podpory dostatečné motivace pro efektivní výkon jeho činností na straně druhé [19]. Podle Soudního dvora rozsudek ve věci Bronner usiluje o dosažení této křehké rovnováhy stanovením již výše uvedených tří podmínek [20].

12 – Stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Bronner (C-7/97, EU:C:1998:264).

13 – Mimo jiné viz Whish, R. a Bailey, D., *Competition Law*, 10. vyd., Oxford University Press, 2021, s. 772 a 773.

14 – Stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Bronner (C-7/97, EU:C:1998:264, bod 56).

15 – Tamtéž (body 57 a 62).

16 – Tamtéž (bod 61).

17 – Rozsudek Slovak Telekom (bod 46).

18 – Tamtéž (bod 47).

19 – V tomto smyslu viz rozsudek Baltic Rail (bod 86). Viz též rozsudek ze dne 10. listopadu 2021, Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping) (T-612/17, EU:T:2021:763, bod 217).

20 – Tamtéž.

33. Z analýzy novější judikatury Soudního dvora ve věcech, v nichž byl Soudní dvůr požádán o výklad podmínek stanovených v rozsudku Bronner, však vyplývá, že oblast použití těchto podmínek je poměrně omezená. Jak vysvětlila generální advokátka J. Kokott ve svém nedávném stanovisku k věci Google Shopping [21], tyto podmínky mají povahu výjimky, a nejsou proto obecně vhodné pro konstatování existence zneužívání v každé věci týkající se problematiky přístupu [22].

34. Je totiž důležité připomenout, že Soudní dvůr jasně konstatoval, že stanovení podmínek v rozsudku Bronner bylo odůvodněno zvláštními okolnostmi uvedené věci, které spočívaly v tom, že podnik v dominantním postavení odmítl poskytnout soutěžiteli přístup k infrastruktuře, kterou vytvořil pro potřeby vlastní činnosti. To Soudní dvůr obzvláště zdůraznil nejen ve výše citované věci Slovak Telekom [23], ale i v poměrně nedávném rozsudku vydaném ve věci Baltic Rail [24]. A právě z posledně zmiňovaného rozsudku jednoznačně vyplývá, že se podmínky Bronner vztahují pouze na případy, kdy byla dotčená infrastruktura vytvořena pro potřeby vlastní činnosti dominantního podniku a kdy je tato infrastruktura určena pro jeho vlastní použití s vyloučením jakéhokoli jiného soutěžitele [25].

35. Z toho vyplývá, že podle judikatury Soudního dvora je pro určení, zda se na věc týkající se odepření přístupu použijí podmínky Bronner, nutné rozlišovat, zda infrastruktura, k níž je požadován přístup, má být vyhrazena pro vlastní činnost dominantního podniku a jeho užívání a pouze tento dominantní podnik má mít z této infrastruktury prospěch, a tak se jedná o způsob zachování prospěchu z investic vynaložených na vytvoření této infrastruktury. Naproti tomu platí, že se tyto podmínky nemají uplatnit v případě, kdy je dotčená infrastruktura otevřena ostatním subjektům na trhu, což může podle Soudního dvora vyplývat z uplatnění regulačních povinností, jako tomu bylo v rozsudku Slovak Telekom [26]. Pravděpodobně musí tato teze tím spíše platit v případě infrastruktury, která je záměrně vyvíjena tak, aby byla užívána hospodářskými subjekty z řad třetích osob.

36. V tomto ohledu z popisu předkládajícího soudu v předkládacím usnesení je patrné, že projednávaná věc se týká žádosti adresované společnosti Google, kterou třetí osoba žádala o to, aby aplikace, kterou vyvinula, byla kompatibilní se systémem Android Auto. Kromě toho je podle tohoto popisu systém Android Auto nástrojem „projekce chytrého telefonu“, který umožňuje uživatelům mobilních zařízení s operačním systémem Android, aby měli přístup k určitým aplikacím ve svém chytrém telefonu prostřednictvím vestavěné obrazovky v automobilu. Z tohoto pohledu plní systém Android Auto funkci platformy, což je charakteristika, kterou popravdě musí posoudit předkládající soud při rozhodování ve věci samé, nicméně z formulace předběžných otázek vyplývá, že podle názoru předkládajícího soudu systém Android Auto tuto funkci plní [27].

21 – Viz stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Google a Alphabet v. Komise (C-48/22 P, EU:C:2024:14). V době vypracování tohoto stanoviska ještě nebylo v uvedené věci rozhodnuto.

22 – Tamtéž (bod 83 a násl.).

23 – Rozsudek Slovak Telekom, bod 45.

24 – Rozsudek Baltic Rail, bod 80.

25 – Tamtéž (body 80 a 82).

26 – Kritickou analýzu tohoto přístupu podává například O'Donoghue, R. KC a Padilla, J., *op. cit.*, s. 585, a Muscat, A., „Testing for abusive refusals to supply in EU competition law: Past, present and future“, *European Competition Law Review*, 42(5), 2021, s. 256 až 268.

27 – Viz zejména čtvrtá předběžná otázka, která používá výraz „dominantní podnik, který má kontrolu nad digitální platformou“. Viz též definice systému „Android Auto“ poskytnutá společností Google na https://source.android.com/docs/automotive/start/what_automotive, která jej charakterizuje jako „platformu“.

37. Je namístě rovněž připomenout, že systém Android Auto, stejně jako mnoho jiných platforem či digitálních infrastruktur, vytváří hodnotu zajištěním toho, že jeho uživatelé mají přístup k široké škále interoperabilních a doplňkových výrobků a služeb [28]. Tento systém je vlastně koncipován tak, aby nejen umožňoval vývojářům třetích stran vytvářet verze jejich vlastních aplikací, které jsou s tímto systémem kompatibilní, ale dokonce je k tomu i vybízel [29]. V tomto ohledu předkládající soud s odkazem na rozhodnutí AGCM vysvětluje, že Android Auto má být srdcem „ekosystému“ [30], což v oblasti výpočetní techniky znamená operační model, v němž jsou data a služby vlastníkem digitální platformy sdíleny s externími vývojáři za účelem uspokojení potřeb komunity uživatelů [31].

38. Z toho vyplývá, jak podotýká italská vláda a Komise, že platformu, k níž je v projednávané věci požadován přístup, jak bylo popsáno předkládajícím soudem, nelze považovat za platformu vyvinutou pro potřeby vlastní činnosti dominantního podniku ve smyslu judikatury citované v bodě 34 výše, ani za platformu vyhrazenou pro jeho výlučné užívání. Systém Android Auto je naopak záměrně otevřen a byl koncipován tak, aby byl volně sdílen a zůstal k dispozici třetím osobám, v souladu se záměrem společnosti Google přilákat co nejvíce „aplikací do automobilu“, aby mohli řidiči automobilů využívat co nejvíce asistenčních služeb, zatímco se soustředí na řízení [32].

39. Výše uvedené má za následek především to, že rovnováha zájmů a motivace, která se uplatní na skutkové okolnosti, které byly podkladem pro vydání rozsudku ve věci Bronner, neodpovídá hlavním aspektům projednávané věci. Jinými slovy, uložení povinnosti poskytnout přístup k aplikaci vyvinuté třetí osobou není tím, co by mohlo vývojáře a vlastníka dotčené platformy odrazovat od výkonu jeho vlastních činností nebo od dalších investic. Jak vysvětlím níže, toto riziko odrazení může vzniknout pouze v důsledku nesprávného vyvážení objektivního odůvodnění uvedeného tímto podnikem jako vysvětlení toho, proč tento přístup odmítl poskytnout, přičemž právě tento problém se podle mého názoru stane skutečným ohniskem analýzy, kterou je nutno provádět v takové věci, jako je věc dotčená v původním řízení.

40. Podle mne tedy není namístě uplatňovat v projednávané věci kritéria použitá v rozsudku Bronner, vyjádřená prostřednictvím podmínek stanovených v uvedeném rozsudku, což je názor, který podle všeho sdílí i předkládající soud a podporuje jej i italská a řecká vláda a Komise.

41. V protikladu k tomuto přístupu se společnost Google dovolává rozsudku Tribunálu ve věci Microsoft. Jak je všeobecně známo, tato věc se týkala použití bývalého článku 82 ES (nyní článek 102 SFEU) na odmítnutí zveřejnit technologické normy, na které se vztahují práva duševního vlastnictví [33]. Tribunál ve svém rozsudku v podstatě potvrdil analýzu provedenou Komisí v napadeném rozhodnutí, v níž Komise konstatovala, že společnost Microsoft omezila interoperabilitu produktů soutěžitelů se svým dominantním operačním systémem

[28] – Shier, G. a Byrne, T., „Economic principles“, in Wiggers, M., Struijlaart, R., a Dibbits, J. (eds), *Digital Competition Law in Europe*, Kluwer Law International, 2023, s. 17.

[29] – V tomto ohledu viz pokyny pro zajištění kvality ve vztahu k systému Android Auto, kterými se musí řídit vývojáři aplikací vyvíjených pro tento produkt, k dispozici na https://transparency.google/our-policies/product-terms/android-auto/.

[30] – Viz také „Building an ecosystem“, dostupný na https://developer.android.com/cars.

[31] – Viz Mens., T., De Roover, C. a Cleve, A. (eds), *Software Ecosystems: Tooling and Analytics*, Springer, 2023, s. 6.

[32] – Viz záměr společnosti Google zlepšit uživatelský zážitek a pomoci vývojářům s oslovením většího počtu řidičů s aplikacemi do automobilu prostřednictvím systému Android Auto, k dispozici na https://android-developers.googleblog.com/2020/08/android-for-cars.html#:~:text=We%20launched%20Android%20Auto%20for,cars%20in%20the%20coming%20months.

[33] – Viz Andreangeli, A., „Case note on T-201/04, Microsoft v Commission, Judgment of 17 September 2007“, *Common Market Law Review*, sv. 45, č. 3, 2008, s. 863, a O'Donoghue, R. KC a Padilla, J., *op. cit.*, s. 534 a 535.

Windows. Tribunál při té příležitosti rozvedl podmínky, které dříve definovala judikatura Soudního dvora pro účely zjišťování zneužívajícího chování ve věcech týkajících se odepření přístupu [34].

42. Rozsudek Microsoft se však týkal věci související s povinným poskytnutím licencí týkajících se práv duševního vlastnictví, což je problematika, která podobně jako fyzický majetek vyvolává napětí, které je z hlediska zájmů a motivace relativně rovnocenné napětí popsanému v souvislosti s rozsudkem ve věci Bronner [35]. Proto i za předpokladu, že by věc, která vedla k rozsudku Microsoft, mohla být z obecného hlediska považována za názorný příklad odmítnutí poskytnout přístup k digitální infrastruktuře, i nadále platí, že operační systém, o který se v této věci jednalo, nebyl primárně určen k tomu, aby byl volně k dispozici ostatním vývojářům softwaru, což je hlavní rozdíl oproti platformě, o jakou se jedná v projednávané věci.

43. To je důvodem, proč se domnívám, že by se Soudní dvůr neměl opírat o tento rozsudek jako o platné precedenční rozhodnutí pro účely posouzení projednávané věci, a to nad rámec skutečnosti, že Soudní dvůr neměl možnost zaujmout k přístupu Tribunálu ve věci Microsoft své stanovisko, neboť nebyl podán opravný prostředek.

44. Lze samozřejmě namítat, že neexistence zvláštní šablony zajišťující interoperabilitu systému Android Auto s aplikacemi pro nabíjení elektromobilů, jako je tomu v projednávané věci, dokládá úmysl společnosti Google vyhradit si tyto služby pro sebe. Tento argument však jednoduše není ve světle vlastností systému Android Auto, jak jsou popsány v bodech 36 a 37 výše, přesvědčivý. Dále si dovoluji podotknout, že Google podle všeho takový argument neuplatnila ani před předkládajícím soudem, soudě podle obsahu předkládacího usnesení, ani před Soudním dvorem. Důvody, které Google uvedla v souvislosti s odmítnutím přístupu, ve skutečnosti míří na obtíže při vývoji softwarové šablony, která by zajistila interoperabilitu mezi systémem Android Auto a aplikací vývojáře třetí strany, jež souvisejí s bezpečností a omezeními z hlediska času i zdrojů.

45. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji, aby Soudní dvůr konstatoval, že pokud dominantní podnik dá hospodářským subjektům z řad třetích osob k dispozici platformu, která je koncipována a určena k tomu, aby byla podporována aplikacemi vyvinutými těmito subjekty, není třeba za účelem zjišťování zneužívajícího jednání podle článku 102 SFEU posuzovat, zda jsou splněna kritéria doktríny rozvedené Soudním dvorem v rozsudku Bronner. To je zejména případ podmínek týkajících se na jedné straně nezbytnosti požadovaného přístupu pro sousední trh a na druhé straně vyloučení veškeré hospodářské soutěže na tomto trhu.

46. Namísto toho by se měly úvahy Soudního dvora za stejným účelem zaměřit na to, zda dominantní podnik, který je vlastníkem této platformy, vylučuje, brání nebo odkládá požadovaný přístup aplikaci vyvinuté třetí osobou, za předpokladu, že toto jednání vyvolává protisoutěžní účinky k újmě spotřebitelů a nemůže být objektivně odůvodněno [36]. Jak uvádí řecká vláda a Komise, tyto protisoutěžní účinky mohou spočívat například v odkládání uvedení určitého výrobku nebo služby na sousední trh, pokud tento výrobek nebo služba alespoň potenciálně konkuruje výrobku nebo službě, kterou může poskytovat dominantní podnik, čímž se omezuje motivace k inovaci a technologickému vývoji a volba spotřebitelů.

[34] – Rozsudek Microsoft, body 647 a 648.

[35] – Viz body 30 a 31 tohoto stanoviska.

[36] – V tomto ohledu viz stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Google a Alphabet v. Komise (C-48/22 P, EU:C:2024:14, bod 89).

47. Stran projednávané věci, jelikož předkládající soud svými prvními dvěma předběžnými otázkami žádá o výklad prvních dvou podmínek Bronner, nevyžaduje podle mého názoru žádná z nich, aby na ně Soudní dvůr odpověděl v té podobě, v jaké byly formulovány. Ostatně při posuzování merita věci v původním řízení by nebylo nutné, aby se předkládající soud zabýval tím, i) zda lze podmínku týkající se nezbytnosti požadovaného přístupu považovat za splněnou, pokud tento přístup umožňuje pohodlnější využívání výrobků nebo služeb na sousedním trhu z hlediska bezpečnosti silničního provozu a klidnějšího řízení, ani tím, ii) zda lze odmítnutí dominantního podniku poskytnout přístup v podstatě považovat za zneužití podle článku 102 SFEU, pokud není na sousedním trhu vyloučena hospodářská soutěž.

48. Naproti tomu, pokud jde o první předběžnou otázku, navrhuji Soudnímu dvoru, aby z důvodů, které již byly vysvětleny v předchozích bodech tohoto stanoviska, konstatoval, že soudní doktrína stanovená v rozsudku Bronner není pro účely takové věci, jako je věc v původním řízení, relevantní. Posouzení prováděné předkládajícím soudem by se mělo zaměřit na faktory stanovené v bodě 46 výše, což by v podstatě vedlo k určení, zda odmítnutí společnosti Google poskytnout přístup k systému Android Auto představovalo bránění nebo odkládání přístupu vůči výrobku nebo službě, které by mohly alespoň potenciálně konkurovat jiným službám poskytovaným společností Google prostřednictvím této platformy – zejména službám souvisejícím s nabíjením elektromobilů – za předpokladu, že by toto chování mohlo mít škodlivé účinky na spotřebitele, a ledaže by mohlo být odůvodněno objektivními důvody.

49. Pokud jde o druhou předběžnou otázku, navrhuji, aby na ni Soudní dvůr nahlédl z jiného úhlu. Stále by totiž bylo možné odpovědět na otázku, zda může odmítnutí přístupu vyvolat protisoutěžní účinky, pokud platí stejný předpoklad – totiž že žádající podnik a jiné hospodářské subjekty jsou i nadále aktivní na sousedním trhu a rozvíjejí své postavení na trhu navzdory tomu, že nemají požadovaný přístup [37].

50. Tuto otázku lze ve skutečnosti zodpovědět ve světle současné judikatury, především rozsudku ve věci Servizio Elettrico Nazionale [38].

51. Z uvedeného rozsudku a z ustálené judikatury v něm citované vyplývá, že cílem článku 102 SFEU je předcházet tomu, aby jednání dominantního podniku prostřednictvím jiných prostředků nebo zdrojů, než které jsou založeny na výkonnosti, bránilo zachování stupně hospodářské soutěže existujícího na trhu nebo rozvoji této hospodářské soutěže [39].

52. Kromě toho kvalifikace praktiky podniku v dominantním postavení jako zneužití nevyžaduje prokázání, v případě praktiky takového podniku, která směřuje k vyloučení jeho soutěžitelů z dotčeného trhu, že svého výsledku dosáhl, a tedy prokázání konkrétního vylučujícího účinku na trhu. Cílem článku 102 SFEU je totiž postihovat skutečnost, že jeden nebo více podniků zneužívají dominantní postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části, nezávisle na tom, zda se takové využívání ukázalo jako úspěšné, či nikoli [40].

[37] – Jedním z hlavních argumentů uplatněných společností Google u předkládajícího soudu, jak je popsán v předkládacím usnesení, je, že systém Android Auto a aplikace, jako je JuicePass, nejsou v konkurenčním postavení, což znamená, že odmítnutí přístupu nemůže v žádném případě vést k závěru o protisoutěžních účincích způsobujících vyloučení. Druhá předběžná otázka se však netýká tohoto problému, nýbrž toho, zda lze existenci protisoutěžních účinků vyloučit v situaci, kdy nastanou skutečnosti popsané v této otázce. Z tohoto důvodu se podle mého názoru nemusí argumentací společnosti Google zabývat Soudní dvůr, ale musí o ní být meritorně rozhodnuto předkládajícím soudem.

[38] – Rozsudek ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další (C-377/20, EU:C:2022:379).

[39] – Tamtéž (bod 44).

[40] – Tamtéž (bod 53 a citovaná judikatura) a rozsudek ze dne 19. ledna 2023, Unilever Italia Mkt. Operations (C-680/20, EU:C:2023:33. bod 41).

53. Na rozdíl od domněnky společnosti Google tak z výše uvedeného vyplývá, že skutečnost, že na daném trhu je navzdory zneužívajícímu chování dominantního podniku zachována stejná míra hospodářské soutěže, nebo dokonce dochází k rozvoji hospodářské soutěže na tomto trhu, nutně neznamená, že toto chování nemůže mít protisoutěžní účinky. Zaprvé, protiprávnost jednání dominantního podniku nemůže v konečném důsledku záviset na schopnosti ostatních subjektů na trhu zmírnit škodlivé účinky tohoto jednání. Zadruhé postačí poukázat na to, že v případě neexistence zneužívajícího chování mohl být rozvoj hospodářské soutěže ještě větší a že se například tržní podíly ostatních subjektů mohly zvětšit více, než se zvětšily ve skutečnosti.

54. Kromě toho nelze argument předkládaný podnikem v dominantním postavení, kterým je dokládáno to, že ve skutečnosti žádné účinky vyloučení z trhu nenastaly, považovat za dostatečný k vyloučení použití článku 102 SFEU. Tato skutečnost sice může představovat důkaz, že dotčené jednání nemohlo vyvolat tvrzené účinky, nicméně musí být doplněna dalšími důkazy, jejichž účelem je prokázat, že tato neexistence skutečných účinků byla skutečně důsledkem toho, že toto jednání nemohlo takové účinky vyvolat [41].

55. Z předchozích úvah vyplývá, že i kdyby navzdory odmítnutí přístupu k systému Android Auto na sousedním trhu i nadále působily, nebo dokonce rostly jiné hospodářské subjekty, tato okolnost sama o sobě neznamená, že toto odmítnutí nemohlo mít protisoutěžní účinky. Předkládající soud musí posoudit, zda chování dominantního podniku mohlo bránit zachování nebo rozvoji hospodářské soutěže, a to s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem věci a bez ohledu na to, zda k těmto omezujícím účinkům skutečně došlo [42].

56. S ohledem na výše uvedené docházím k závěru, pokud jde o první předběžnou otázku, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že podmínky stanovené v rozsudku Bronner se nepoužijí, pokud platforma, k níž je požadován přístup, nebyla vyvinuta dominantním podnikem pro jeho výlučné užívání, ale byla koncipována a navržena s cílem, aby byla podporována aplikacemi vývojářů třetích stran. V takové situaci není nutné prokazovat nezbytnost této platformy pro sousední trh. Naproti tomu platí, že podnik zneužívá své dominantní postavení, pokud se dopouští jednání spočívajícího ve vyloučení, bránění nebo odkládání přístupu k této platformě vůči aplikaci vyvinuté hospodářským subjektem z řad třetích osob, za podmínky, že toto jednání může vyvolat protisoutěžní účinky k újmě spotřebitelů a není objektivně odůvodněno. Tyto protisoutěžní účinky mohou spočívat ve zdržování uvedení určitého výrobku nebo služby na sousední trh, pokud tento výrobek nebo služba alespoň potenciálně konkuruje výrobku nebo službě, které může poskytovat dominantní podnik.

57. Pokud jde o druhou předběžnou otázku, článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že žádající podnik a jiné hospodářské subjekty jsou i nadále aktivní na sousedním trhu a rozvíjejí své postavení na trhu navzdory tomu, že nemají požadovaný přístup k digitální platformě, sama o sobě neznamená, že odmítnutí přístupu ze strany dominantního podniku nemohlo mít protisoutěžní účinky, a že jej tudíž nelze považovat za zneužívající. Předkládající soud musí posoudit, zda chování dominantního podniku mohlo bránit zachování nebo rozvoji hospodářské soutěže, a to s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem věci a bez ohledu na to, zda k těmto omezujícím účinkům skutečně došlo.

[41] – Tamtéž (body 56 a 72 a citovaná judikatura).

[42] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. února 2011, TeliaSonera Sverige (C-52/09, EU:C:2011:83, bod 64).

B. Ke třetí a čtvrté otázce

58. V návaznosti na výše uvedenou analýzu přístupu, který by měl podle mého názoru Soudní dvůr zaujmout k první a druhé předběžné otázce, nyní přikročím ke společnému posouzení třetí a čtvrté předběžné otázky. Tyto otázky se v podstatě týkají objektivního odůvodnění, které může dominantní podnik předložit, pokud odmítá přístup k jím vyvinuté platformě, přičemž výsledkem je takové chování, jaké je popsáno v bodě 46 tohoto stanoviska. Obě otázky se rovněž týkají důkazního břemene, které musí tento dominantní podnik nebo příslušné orgány pro hospodářskou soutěž v takovém případě nést.

59. Hned na úvod považuji za důležité podotknout, že třetí a čtvrtá předběžná otázka jsou založeny na tvrzeních společnosti Google, že k poskytnutí požadovaného přístupu k systému Android Auto bylo nejprve nutné vyvinout šablonu pro aplikace týkající se služeb nabíjení elektromobilů. Tato šablona v době podání žádosti o přístup neexistovala a podle společnosti Google byla nezbytná k bezpečnému používání systému Android Auto. Google rovněž tvrdí, že tato šablona nemohla být provedena v původně požadovaných lhůtách, a to mimo jiné z důvodu nutnosti vyčlenit odpovídající zdroje a v důsledku pandemie covidu-19.

60. Článek 102 SFEU sice neobsahuje žádnou obdobu čl. 101 odst. 3 SFEU, který zmírňuje zákaz stanovený v této Smlouvě ve vztahu k protisoutěžním dohodám [43], nicméně judikatura Soudního dvora poskytuje dominantním podnikům možnost prokázání objektivního odůvodnění jejich jednání, i když toto jednání představuje na první pohled zneužití [44].

61. To znamená, že se dominantní podniky, které jsou obviněny ze zneužívajícího jednání, mohou dovolávat objektivního odůvodnění svého jednání [45]. V případě, že je jejich argumentace úspěšná, se zákaz stanovený v článku 102 SFEU neuplatní. Dominantní podnik tak může učinit mimo jiné prokázáním toho, že je jeho jednání objektivně nezbytné [46], přičemž tento požadavek je rovněž svázán s podmínkou, aby bylo dotčené jednání přiměřené [47].

62. Předkládající soud se především Soudního dvora ptá, zda je nutno zohlednit neexistenci šablony v době podání žádosti o přístup jakožto objektivní odůvodnění odmítnutí přístupu, nebo zda lze případně po dominantním podniku požadovat, aby tuto šablonu vytvořil, a tím usnadnil přístup ke své digitální platformě. Tato otázka v podstatě vyžaduje určení rozsahu povinností, které musí dominantní podnik splnit, je-li mu vývojářem třetích stran předložena žádost o přístup k jeho platformě.

[43] – Viz stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Syfait a další (C-53/03, EU:C:2004:673, body 71 a 72).

[44] – Rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark (C-209/10, EU:C:2012:172, bod 40 a citovaná judikatura). Rovněž viz sdělení Komise – Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku [102 SFEU] na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele (Úř. věst. 2009, C 45, s. 7, dále jen „pokyny Komise“, body 28 až 31).

[45] – Ke kritické analýze viz Castillo de la Torre, F. a Gippini-Fournier, E., *Evidence, Proof and Judicial Review in EU Competition Law*, Edward Elgar Publishing, 2024, s. 243 až 247.

[46] – Viz rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark (C-209/10, EU:C:2012:172, bod 41). V návaznosti na tento rozsudek může být objektivním odůvodněním také to, že chování dominantního podniku vede k podstatně vyšší efektivnosti, která převažuje nad případnými protisoutěžními účinky na spotřebitele. Vzhledem k popisu věci podanému předkládajícím soudem v původním řízení však tento druh odůvodnění není v projednávané věci relevantní.

[47] – Viz Whish, R. a Bailey, D., *op. cit.*, s. 220, a Van der Vijver, T., „Article 102 TFEU: How to claim the application of objective justifications in the case of prima facie dominance abuses? *Journal of European Competition Law & Practice*, sv. 4, číslo 2, Oxford University Press, 2013, s. 121 až 133. Viz též pokyny Komise, bod 28.

63. Jak jsem již uvedla v úvodu tohoto stanoviska[48], jednou z nejcitlivějších otázek, o níž má Soudní dvůr v projednávané věci rozhodovat, je otázka, zda v souvislosti s interoperabilitou vyžadují povinnosti týkající se zajištění přístupu aktivní chování na straně dominantních podniků, jako je například vývoj nezbytného softwaru, konkrétně šablony. Pokud by měl Soudní dvůr za to, že dominantní podniky takovou povinnost aktivního chování mají, pak by dotčený dominantní podnik, aby splnil své povinnosti podle článku 102 SFEU, musel nejen souhlasit s přístupem ke své platformě, ale zajištění tohoto přístupu by musel rovněž věnovat svůj čas a zdroje.

64. V tomto ohledu je nutno připomenout, že podle ustálené judikatury musí být jakákoli výjimka z daného pravidla unijního práva vykládána restriktivně[49], přičemž toto pravidlo se použije obdobně při posuzování objektivního odůvodnění v rámci oblasti působnosti článku 102 SFEU[50]. V souvislosti s odmítnutím přístupu k takové platformě, o jakou se jedná v původním řízení, a za podmínky, že má toto odmítnutí protisoutěžní účinky, jak je předmětem pojednání v první části tohoto stanoviska, mohou být připuštěny pouze okolnosti, které ohrožují fungování a účel této platformy.

65. V projednávané věci to především znamená, že pokud je vývoj šablony dotčeným dominantním podnikem technicky nemožný, mohla by se neexistence takové šablony stát sama o sobě objektivním odůvodněním. To by platilo, jak zdůrazňuje Komise, také v případě, kdy by poskytnutí přístupu prostřednictvím této šablony mohlo z technického hlediska ovlivnit výkonnost dotčené platformy nebo kdy by poskytnutí přístupu mohlo být v rozporu s jejím ekonomickým modelem nebo účelem. Naproti tomu, pokud vývoj takové šablony není nemožný a výkonnost dotčené platformy není nepříznivě ovlivněna ani není poskytnutí přístupu v rozporu s jejím ekonomickým modelem nebo účelem, pak by striktní a přímé odmítnutí tímto dominantním podnikem z důvodu neexistence šablony představovalo zneužívání podle článku 102 SFEU.

66. Navíc je nutno vzít v úvahu, že ani pouhé obtíže spjaté s vytvořením šablony, kterých se v podstatě dovolává Google, neodůvodňují prosté odmítnutí poskytnutí přístupu. Jak je uvedeno v bodě 61 výše, v tomto případě by bylo nutno provést posouzení nezbytnosti a přiměřenosti, přičemž by se za tímto účelem zohlednily všechny okolnosti nebo vnější faktory, které odmítnutí provázely. A právě v rámci tohoto posouzení, a zejména při zvažování přiměřenosti odmítnutí, je nutno poměřovat okolnosti (obtíže), jimž dominantní podnik čelí, pokud jde o vytváření této šablony.

67. Mezi účastníky řízení je dle mých poznatků nesporné, že pro zajištění interoperability aplikace vyvinuté třetí osobou s takovou platformou, jako je Android Auto, je skutečně nezbytný vývoj softwarové šablony. Předkládací usnesení *de facto* uvádí, že vývoj těchto šablon, které mají obsáhnout celé kategorie aplikací, je nutný, aby se předešlo časově a finančně náročným testům, které by jinak byly nutné k zaručení kompatibility každé jednotlivé aplikace se systémem Android Auto. Navíc se jedná o úkol, který může provést pouze Google jako vlastník této platformy.[51] S výhradou konkrétního posouzení předkládajícího soudu to tedy znamená, že v takovém případě, jako je věc v původním řízení, je kritérium nezbytnosti v rámci posuzování objektivního

[48] – Viz bod 5 tohoto stanoviska.

[49] – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. září 2019, Regards Photographiques (C-145/18, EU:C:2019:668, bod 43), a ze dne 9. listopadu 2017, AZ (C-499/16, EU:C:2017:846, bod 24).

[50] – V akademické literatuře se uvádí, že rozhodovací praxe Komise a judikatura Soudního dvora zaujímají k objektivním odůvodněním striktní přístup. Viz O'Donoghue, R. KC a Padilla, J., *op. cit.*, s. 658.

[51] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 1994, Tetra Pak v. Komise (T-83/91, EU:T:1994:246, bod 138), potvrzený rozsudkem vydaným v řízení o kasačním opravném prostředku dne 14. listopadu 1996, Tetra Pak v. Komise (C-333/94 P, EU:C:1996:436, bod 37).

odůvodnění podle všeho jednoduše splněno, neboť není pochyb o tom, že vývoj šablony je pro účely zajištění bezpečného přístupu aplikace, jako je aplikace společnosti Enel X, k systému Android Auto nevyhnutelný.

68. Naproti tomu přiměřenost odmítnutí si podle mého názoru zaslouží hlubší analýzu. Právě v této fázi se stává relevantním odůvodnění uváděné dominantním podnikem, pokud jde o omezení z hlediska času i zdrojů, které je nutno vynaložit na vývoj softwarové šablony, aby bylo zajištěno, že trhy zůstanou otevřeny, a současně bude zaručena odpovídající motivace dominantního podniku.

69. Pokud jde o omezení z hlediska času, předkládající soud si není jist, zda je na orgánu pro hospodářskou soutěž, aby na základě objektivních faktorů prováděl šetření ohledně doby, kterou podnik v dominantním postavení potřebuje k vytvoření softwarové šablony pro zajištění přístupu k požadované platformě, nebo zda je naopak podnik v dominantním postavení s ohledem na svou odpovědnost na trhu povinen informovat žadatele o načasování potřebném k vývoji této šablony.

70. V tomto ohledu je namístě připomenout, že podle judikatury Soudního dvora sice důkazní břemeno ohledně existence okolností, které představují porušení článku 102 SFEU, nesou orgány pro hospodářskou soutěž, ať už na unijní, nebo na vnitrostátní úrovni, nicméně je povinností dotčeného dominantního podniku, aby uplatnil případné objektivní odůvodnění a v tomto ohledu uvedl argumenty a předložil důkazy [52]. Soudní dvůr dále stanovil, že dotčený dominantní podnik, který nese původní důkazní břemeno, musí předložit konkrétní důkazy a nemůže se omezit na uplatnění neurčitých, obecných a teoretických argumentů [53].

71. Faktory, na které se dominantní podnik odvolává jako na základ pro tvrzení, že jeho jednání bylo objektivně odůvodněné, musí být logicky těmi faktory, které tento podnik bral v úvahu v době, kdy toto jednání prováděl [54]. Posuzování konkrétních podmínek odmítnutí tak v důsledku výše uvedeného vyvstává jako aspekt důležitý pro určení, zda jednání dominantního podniku skutečně vycházelo z odůvodnění, které tento dominantní podnik předkládá. Je-li tento požadavek splněn, je pak na orgánu pro hospodářskou soutěž, pokud navrhuje, aby bylo konstatováno, že došlo ke zneužití dominantního postavení, aby prokázal, že argumenty a důkazy, kterých se dovolává dotčený podnik, nemohou obstát, a tedy nabízené odůvodnění nelze přijmout [55].

72. Pokud jde o projednávanou věc, je nutno zdůraznit, že pokud se dominantní podnik dovolává před orgánem pro hospodářskou soutěž omezení z hlediska času jako objektivního odůvodnění, musí on sám učinit první důkazní krok a nemůže se jednoduše dovolávat těchto obtíží, aby odůvodnil své odmítnutí poskytnout přístup. Naopak, jak naznačuje předkládající soud ve své otázce, musí tento podnik prokázat, že informoval hospodářský subjekt, který žádá o přístup, o načasování potřebném k vývoji této šablony. Tento vývoj může být tak dlouhý, jak je objektivně potřebné, a nemusí být nutně okamžitý. I problematická situace, jako je pandemie covidu-19, které se dovolává Google, může být faktorem, který bude nutno zohlednit. Následně, pokud příslušný orgán pro hospodářskou soutěž prokáže, že posouzení provedené dominantním podnikem není odpovídající, pokud jde o časový rámec, kterého se tento podnik dovolává pro

[52] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark (C-209/10, EU:C:2012:172, bod 42). Viz též rozsudek Microsoft (bod 688).

[53] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další (C-307/18, EU:C:2020:52, bod 166). Viz také rozsudek Microsoft (bod 698) a rozsudek ze dne 14. září 2022, Google a Alphabet v. Komise (Google Android) (T-604/18, EU:T:2022:541, bod 616).

[54] – V tomto ohledu viz Whish, R. a Bailey, D., *op. cit.*, s. 223.

[55] – Rozsudek Microsoft (bod 688).

potřeby vývoje šablony, nebude objektivní odůvodnění představovat obhajobu posuzovaného chování[56]. A konečně je samozřejmé, že všechny tyto aspekty mohou být následně předmětem ověřování prováděného příslušným soudem.

73. Podobný přístup lze zaujmout ke zdrojům, které by dominantní podnik případně mohl potřebovat na vývoj šablony, aby zajistil interoperabilitu aplikace třetí strany s platformou. Diskuse o omezeních z hlediska lidských a finančních zdrojů potřebných pro vývoj této šablony, jak tvrdí Google, je ve skutečnosti diskusí o nákladech spojených s tímto vývojem a o tom, kdo musí tyto náklady nést.

74. Hned na počátku považuji za nutné zdůraznit, že skutečnost, že dominantní podnik musí mít povinnost zajistit přístup k platformě a vyvinout za tímto účelem šablonu, jak již bylo vysvětleno v tomto stanovisku, neznamená, že tento podnik musí nutně nést náklady tohoto vývoje. To je podstatné především jako záruka toho, že použití článku 102 SFEU a z něj vyplývající povinnosti interoperability nepovedou ke ztrátě motivace, pokud jde o dominantní podnik jakožto původního vývojáře a vlastníka dotčené platformy.

75. Předchozí úvaha znamená, že dominantní podnik musí mít možnost dovolávat se omezení z hlediska zdrojů jakožto objektivního odůvodnění toho, že nevyvinul šablonu pro aplikaci třetí strany. Nicméně pro přijetí tohoto odůvodnění je důležité zajistit, v návaznosti na judikaturu zmiňovanou v bodech 70 a 71 výše, aby podniku, který žádá o přístup, byla nabídnuta možnost zaplatit odpovídající odměnu, v zásadě po vyhodnocení nákladů na vývoj potřebné šablony. Pouhé dovolávání se omezení z hlediska zdrojů ze strany dominantního podniku, aniž by dal takovou možnost k dispozici, by podle mého názoru nesplňovalo požadavky umožňující uznat objektivní odůvodnění[57]. Pokud by žádající podnik považoval náklady za neodpovídající nebo nepřiměřené, pak by příslušný orgán pro hospodářskou soutěž, pokud má v úmyslu dospět k závěru, že došlo ke zneužití dominantního postavení, musel prokázat, že argumenty a důkazy předložené dominantním podnikem pro výpočet těchto nákladů nejsou přesvědčivé, a tedy předložené odůvodnění nelze přijmout.

76. Z výše uvedených úvah vyplývá, že určení, zda lze objektivní odůvodnění nabídnuté dominantním podnikem, pokud jde o tvrzená omezení z hlediska času a zdrojů, přijmout, vyžaduje prověření tohoto odůvodnění z hlediska nezbytnosti a přiměřenosti, v souladu s úvahami předestřenými v předchozích bodech tohoto stanoviska.

77. Otázkou zůstává, zda může objektivním odůvodněním podle článku 102 SFEU být i skutečnost, že dominantní podnik obdrží současně několik žádostí o přístup. I to je součástí pochybností vyjádřených předkládajícím soudem, který si není jist, zda musí dominantní podnik za těchto okolností na základě své zvláštní odpovědnosti na trhu předem stanovit objektivní kritéria pro posuzování žádostí, které mu budou předloženy, a pořadí jejich priority.

[56] – V tomto ohledu viz rozsudek ze dne 9. září 2009, Clearstream v. Komise (T-301/04, EU:T:2009:317, bod 106), v němž Tribunál konstatoval, že samotná skutečnost, že k tomu, aby dominantní podnik umožnil přístup, byly nutné významné změny v informatických systémech, důkladná příprava a mnoho sérií testů, nemohla sama o sobě odůvodnit dva roky čekání na poskytnutí přístupu.

[57] – Pochybnosti vyjádřené předkládajícím soudem se sice netýkají konkrétně způsobu, jakým by měly být vypočteny náklady na vývoj šablony, nicméně je nutno mít na paměti, že tyto náklady musí být úzce spjaty s důvody odůvodňujícími nezbytnost šablony a s časem potřebným k tomuto účelu. Odměnu, kterou má žádající podnik zaplatit, mohou ovlivnit i jiné faktory, jako je vytvoření šablony na základě individuální žádosti namísto šablony pokrývající obecnou kategorii aplikací. A konečně by bylo důležité zohlednit prospěch, který by dominantní podnik mohl získat ze zavedení nové šablony, a tím tak z nové kompatibilní aplikace do své platformy.

78. Dovoluji si zdůraznit, že odkaz na zvláštní odpovědnost, kterou nesou dominantní podniky, jak byla opakovaně stanovena judikaturou Soudního dvora [58], by neměl být zaměňován s analýzou obrany uváděné tímto podnikem jako důvod pro odmítnutí přístupu k jím vyvinuté platformě. Soudní dvůr by totiž mohl konstatovat, jak již bylo v tomto stanovisku uvedeno, že tato odpovědnost odůvodňuje povinnost přístupu, uplatní-li se podmínky uvedené v bodě 46 výše. Jak však tvrdí Google, v případě neexistence regulační povinnosti v tomto ohledu nemůže tato odpovědnost sama o sobě založit povinnost předvídat a předem definovat objektivní kritéria pro posuzování souběžných žádostí o přístup.

79. To je relevantní především v takové situaci, jaká nastala ve věci v původním řízení, kdy podle mne nemůže přijetí odůvodnění předloženého dominantním podnikem záviset na existenci či neexistenci předběžné definice objektivních kritérií. Samozřejmě že za situace, kdy je současně podáno několik žádostí, by neexistence těchto kritérií mohla představovat faktor, který by bylo namístě zohlednit za účelem posouzení zneužívající povahy jednání vytýkaného dominantnímu podniku, pokud vede k nadměrnému prodlení s poskytnutím přístupu nebo k diskriminačnímu zacházení v rámci skupiny žadatelů, kteří souběžné žádosti podali. Z předkládacího usnesení však nevyplývá, že by tato situace v projednávané věci nastala, což znamená, že neexistence těchto předem definovaných kritérií nemůže sama o sobě tvořit podklad pro zjištění, že k dotčenému zneužívajícímu chování došlo.

80. Ve světle výše uvedené analýzy docházím ve vztahu k třetí předběžné otázce k závěru, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že jednání dominantního podniku spočívající v odmítnutí přístupu hospodářského subjektu z řad třetích osob k platformě, o jakou se jedná v původním řízení, může být objektivně odůvodněné, pokud je požadovaný přístup technicky nemožný nebo pokud by mohl z technického hlediska nepříznivě ovlivnit výkonnost platformy nebo být v rozporu s jejím hospodářským modelem či účelem. Samotná skutečnost, že dominantní podnik musí pro účely poskytnutí přístupu k této platformě kromě udělení souhlasu vyvinout softwarovou šablonu zohledňující specifické potřeby hospodářského subjektu, který o přístup žádá, nemůže sama o sobě odůvodnit odmítnutí přístupu, pokud je na tento vývoj poskytnuta přiměřená lhůta a pokud je tento vývoj řádně zohledněn ve prospěch dominantního podniku. O obou těchto aspektech je dominantní podnik povinen hospodářský subjekt, který o přístup žádá, při podání jeho žádosti informovat.

81. Pokud jde o čtvrtou předběžnou otázku, článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že sám o sobě nemůže založit povinnost předem definovat objektivní kritéria pro posuzování žádostí o přístup k platformě. Pouze v případě současného podání několika žádostí by neexistence těchto kritérií mohla představovat faktor, který by bylo nutno zohlednit za účelem posouzení zneužívající povahy jednání vytýkaného dominantnímu podniku, pokud toto jednání vede k nadměrnému prodlení s poskytnutím přístupu nebo k diskriminačnímu zacházení v rámci skupiny žadatelů, kteří souběžné žádosti podali.

C. K páté otázce

82. Podstatou páté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU v souvislosti se zneužitím spočívajícím v odepření přístupu k digitální platformě vykládán v tom smyslu, že orgán pro hospodářskou soutěž je povinen vymezit relevantní navazující trh dotčený zneužitím, a zda může být tento trh dokonce pouze potenciální.

[58] – Mimo jiné viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise (C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 135, a citovaná judikatura).

83. Jak je obecně známo, v rámci uplatňování článku 102 SFEU zjištění dominantního postavení nutně vyžaduje předchozí vymezení relevantního výrobkového nebo zeměpisného trhu, na němž má dotčený podnik toto postavení. V případě jednání spočívajícího v odmítnutí přístupu k infrastruktuře se to obvykle týká předcházejícího trhu, na němž se tato infrastruktura nachází. Tato kategorie případů rovněž vyžaduje identifikaci sousedního (navazujícího) trhu, na kterém hodlá podnik žádající o přístup působit a na kterém se pravděpodobně vyskytnou protisoutěžní účinky jednání dominantního podniku. [59]

84. S ohledem na výše uvedené, pokud jde o sousední trh, podle judikatury Soudního dvora postačuje, aby byl identifikován potenciální trh nebo i hypotetický trh [60]. Může být totiž třeba pouze identifikovat dvě odlišná stadia výroby a jejich skutečné propojení [61]. Jak tedy správně uvádí italská vláda a Komise, neexistuje povinnost komplexně vymezit relevantní navazující trh při posuzování toho, zda jednání dominantního podniku mohlo omezit hospodářskou soutěž, zejména v případě jednání spočívajícího v odmítnutí přístupu.

85. Je pravda, že v těchto případech musí být způsobilost omezit hospodářskou soutěž v zásadě posuzována ve vztahu k trhu, na němž může dojít k protisoutěžním účinkům, a sice navazující nebo sousední trh ve vztahu k předcházejícímu trhu, k němuž je dominantním podnikem odmítnut přístup. To však podle mě nutně nevyžaduje vymezení relevantního výrobkového trhu a zeměpisného trhu ve smyslu sdělení Komise o vymezení relevantního trhu [62] a za účelem vymezení jeho rozsahu, jak v podstatě tvrdí Google. Orgánu pro hospodářskou soutěž stačí prokázat, že dotčené jednání může vyvolat protisoutěžní účinky ve vztahu k výrobkům nebo službám, které si vzájemně konkurují, i když se jedná pouze o potenciální konkurenci.

86. To podle všeho platí tím spíše v případě, kdy se dotčený trh teprve vyvíjí nebo je předmětem rychlého vývoje, a jeho rozsah tudíž není v době, kdy dochází k údajnému zneužívajícímu jednání, v plném rozsahu vymezen. V těchto případech by se vymezení relevantního trhu mohlo ukázat jako velmi obtížné a vyvolat spekulace. Patrně tedy postačí, když orgán pro hospodářskou soutěž pečlivě posoudí charakteristiky a rozsah relevantního trhu a náležitě je zohlední ve své analýze možných dopadů dotčeného jednání.

87. Pokud jde o projednávanou věc, považuji za potřebné podotknout, v souladu s popisem uvedeným v předkládacím usnesení, že jednání společnosti Google se podle všeho týká rozvíjejícího se trhu. S vědomím předpokladu, že posouzení této otázky přísluší předkládajícímu soudu, konstatuji, že AGCM ve svém rozhodnutí nejprve posuzoval odvětví aplikací týkajících se služeb pro elektrické nabíjení. Následně vymezil „konkurenční prostor pro služby dobíjení elektrickou energií poskytované prostřednictvím aplikací“, v němž si podle jeho názoru služby dobíjení elektrickou energií a navigační aplikace vzájemně konkurují, a uvedl řadu aspektů naznačujících konkurenci mezi těmito dvěma kategoriemi aplikací, které mají přinejmenším potenciální povahu. Tyto úvahy pak byly zohledněny v následné analýze toho, zda mohlo jednání společnosti Google vyvolat dotčené protisoutěžní účinky.

88. Pokud jde o pátou předběžnou otázku, docházím tak k závěru, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, kdy dominantní podnik odmítne přístup k takové platformě, o jakou se jedná v původním řízení, není orgán pro hospodářskou soutěž povinen na

[59] – Rozsudek Microsoft (bod 335).

[60] – Rozsudek ze dne 29. dubna 2004, IMS Health (C-418/01, EU:C:2004:257, bod 44).

[61] – Viz k tomu rozsudek ze dne 29. dubna 2004, IMS Health (C-418/01, EU:C:2004:257, bod 45).

[62] – Viz aktuální sdělení Komise o vymezení relevantního trhu pro účely práva Unie v oblasti hospodářské soutěže (C/2024/1645) (dále jen „sdělení Komise o vymezení relevantního trhu“).

základě sdělení Komise o vymezení relevantního trhu taxativně vymezit trh, na němž může mít odmítnutí přístupu protisoutěžní účinky. Orgánu pro hospodářskou soutěž stačí prokázat, že dotčené jednání mohlo mít protisoutěžní účinky ve vztahu k výrobkům nebo službám, které si vzájemně konkurují.

IV. Závěry

89. Ve světle výše uvedených úvah navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky položené Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie) následovně:

„1) Pokud jde o první předběžnou otázku, článek 102 SFEU

musí být vykládán v tom smyslu, že podmínky stanovené v rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), se nepoužijí, pokud platforma, k níž je požadován přístup, nebyla vyvinuta dominantním podnikem pro jeho výlučné užívání, ale byla koncipována a navržena s cílem, aby byla podporována aplikacemi vývojářů třetích stran. V takové situaci není nutné prokazovat nezbytnost této platformy pro sousední trh. Naproti tomu platí, že podnik zneužívá své dominantní postavení, pokud se dopouští jednání spočívajícího ve vyloučení, bránění nebo odkládání přístupu aplikace vyvinuté hospodářským subjektem z řad třetích osob k této platformě, za podmínky, že toto jednání může vyvolat protisoutěžní účinky k újmě spotřebitelů a není objektivně odůvodněno.

2) Pokud jde o druhou předběžnou otázku, článek 102 SFEU

musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že žádající podnik a jiné hospodářské subjekty jsou i nadále aktivní na sousedním trhu a rozvíjejí své postavení na trhu navzdory tomu, že nemají požadovaný přístup k digitální platformě, sama o sobě neznamená, že odmítnutí přístupu ze strany dominantního podniku nemohlo mít protisoutěžní účinky, a že jej tudíž nelze považovat za zneužívající. Předkládající soud musí posoudit, zda chování dominantního podniku mohlo bránit zachování nebo rozvoji hospodářské soutěže, a to s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem věci a bez ohledu na to, zda k těmto omezujícím účinkům skutečně došlo.

3) Pokud jde o třetí předběžnou otázku, článek 102 SFEU

musí být vykládán v tom smyslu, že jednání spočívající v odmítnutí přístupu hospodářského subjektu z řad třetích osob k takové platformě, o jakou se jedná v původním řízení, může být objektivně odůvodněné, pokud je požadovaný přístup technicky nemožný nebo pokud by mohl z technického hlediska nepříznivě ovlivnit výkonnost platformy nebo být v rozporu s jejím hospodářským modelem či účelem. Samotná skutečnost, že dominantní podnik musí pro účely poskytnutí přístupu k této platformě kromě udělení souhlasu vyvinout softwarovou šablonu zohledňující specifické potřeby hospodářského subjektu, který o přístup žádá, nemůže sama o sobě odůvodnit odmítnutí přístupu, pokud je na tento vývoj poskytnuta přiměřená lhůta a pokud je tento vývoj řádně zohledněn ve prospěch dominantního podniku. O obou těchto aspektech je dominantní podnik povinen hospodářský subjekt, který o přístup žádá, při podání jeho žádosti informovat.

4) Pokud jde o čtvrtou předběžnou otázku, článek 102 SFEU

musí být vykládán v tom smyslu, že sám o sobě nemůže založit povinnost předem definovat objektivní kritéria pro posuzování žádostí o přístup k platformě. Pouze v případě současného podání několika žádostí by neexistence těchto kritérií mohla představovat faktor, který by bylo nutno zohlednit za účelem posouzení zneužívající povahy jednání vytýkaného dominantnímu podniku, pokud toto jednání vede k nadměrnému prodlení s poskytnutím přístupu nebo k diskriminačnímu zacházení v rámci skupiny žadatelů, kteří souběžné žádosti podali.

5) Pokud jde o pátou předběžnou otázku, článek 102 SFEU

musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, kdy dominantní podnik odmítne přístup k takové platformě, o jakou se jedná v původním řízení, není orgán pro hospodářskou soutěž povinen na základě sdělení Komise o vymezení relevantního trhu pro účely práva Unie v oblasti hospodářské soutěže (C/2024/1645) taxativně vymezit trh, na němž může mít odmítnutí přístupu protisoutěžní účinky. Orgánu pro hospodářskou soutěž stačí prokázat, že dotčené jednání mohlo mít protisoutěžní účinky ve vztahu k výrobkům nebo službám, které si vzájemně konkurují.“